

NR	ODPOWIEDZI / PRZYKŁADOWE ODPOWIEDZI	PUNKTY	MOJE PUNKTY
1	B	1	
2	A	1	
3	3.1. Winicjusz zdecydował się porwać Ligę, gdy ona nie zgodziła się przybyć do jego domu jako nałożnica. Później okazał wielką wytrwałość i poświęcenie, próbując uwolnić Ligę z więzienia Mamertyńskiego. 3.2. Np. Ligia odmawia zostania nałożnicą Winicjusza, ponieważ takie są zasady jej wiary; Ligia opiekuje się rannym Winicjuszem i wybacza mu, że chciał ją posiąść przemocą; uwięzieni w lochach Mamertyńskich chrześcijanie ze spokojem przyjmują straszny los, a następnie umierają za wiarę jako męczennicy; nawrócony Chilon Chilonides decyduje się powiedzieć prawdę, że Rzym podpalił Neron, a nie chrześcijanie, choć wie, że czeka go za to śmierć w męczarniach.	2	
4	BC	1	
5	D	1	
6	Ligia jako chrześcijanka kierowała się zasadami miłości i dobroci dla bliźnich. Tak samo postępowali pozostali chrześcijanie, dlatego Ligia zawsze mogła liczyć na ich pomoc – uratowali ją przed Winicjuszem, ukryli i dali mieszkanie, a chrześcijańscy strażnicy starali się chronić ją w więzieniu i umożliwić jej ucieczkę. Dom Winicjusza bardzo się zmienił po przyjęciu przez niego chrześcijaństwa – wcześniej był on dla swoich niewolników okrutnym i bezlitosnym panem, a jako chrześcijanin stał się raczej ojcem i przyjacielem niż władcą.	1	
7	PP	1	
8	9.1. Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> cz. II 9.2. Między tymi postaciami można znaleźć podobieństwo – oboje rządili ludźmi (Zły Pan chłopami, a Winicjusz miał niewolników) i oboje byli dla nich okrutni i potrafili wymierzać ciężkie kary, a nawet zabijać za najmniejsze przewinienia. <i>lub</i> Te postacie nie są podobne. Zły Pan do końca życia traktował swoich poddanych okrutnie i za to spotkało go wieczne potępienie. Winicjusz na początku również był bezlitosny wobec niewolników, ale pod wpływem spotkania Ligii i nawrócenia się na chrześcijaństwo zmienił się, stał się łagodny i wyrozumiały.	2	
9	D	1	
10	Zaproszenie Klasa VIII a zaprasza Rodziców wszystkich uczniów na przedstawienie pt. „Areny Nerona”, oparte na motywach powieści <i>Quo vadis</i> Henryka Sienkiewicza. Przedstawienie odbędzie się 19 listopada 2020 roku o godzinie 11.00, w auli szkolnej, w Szkole Podstawowej nr 5 w Makowie przy ulicy Czereśniowej 17. Prosimy o przybycie 15 minut wcześniej. Po przedstawieniu planowany jest poczęstunek. Serdecznie zapraszamy! Klasa VIII a	3	
11	Temat tekstu <i>Autorytety a dorastanie</i> to wpływ autorytetów na wychowanie dzieci i młodzieży. Autorka przedstawia pogląd, że właściwe autorytety są niezbędne dla ukształtowania odpowiedniego charakteru i umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie. Ostrzega, że zastąpienie autorytetów idolami może mieć bardzo złe skutki.	1	
12	BD	1	
PODSUMUJ			

NR	ODPOWIEDZI / PRZYKŁADOWE ODPOWIEDZI	PUNKTY	MOJE PUNKTY
13	C	1	
14	Literatura i film dostarczają wielu pozytywnych wzorców postępowania dzięki bohaterom, których prezentują. Na przykład taką książką może być <i>Opowieść wigilijna</i>, która pokazuje, jakimi wartościami warto się w życiu kierować, albo <i>Quo vadis</i>, prezentujące wzór prawdziwego chrześcijanina. Podobnie dzieje się w przypadku filmów – często bardzo wyraźnie pokazują one, co jest dobre, a co złe, a od ich bohaterów można się nauczyć, jak postępować w trudnych sytuacjach. Przykładem może być choćby całe kino superbohaterskie. Jeżeli autorytet rozumiemy jako osobę, na której chcemy się wzorować, to szlachetnego, pozytywnego bohatera można uznać za swój autorytet. <u>lub</u> W filmie i literaturze można spotkać wiele inspirujących postaci, ale sam fakt, że to pozytywni bohaterowie, nie tworzy z nich autorytetów. Moim zdaniem podstawą działania autorytetu danej osoby jest możliwość osobistego kontaktu z nią – zapytania o radę, o zdanie na jakiś temat, nauczania się czegoś pod jej kierunkiem. Rzecz jasna to jest niemożliwe w przypadku postaci z książki czy filmu. Drugą sprawą jest to, że prawdziwy autorytet nie zawsze mówi to, co chcemy usłyszeć, ale mimo wszystko zwykle ma rację – a jeżeli uznamy bohatera literackiego czy filmowego za autorytet i „zapytamy go w myślach” o coś, to odpowiedź tak naprawdę wymyślamy sobie sami i jest ona taka, jak chcemy. Autorytet to nie osoba, która zawsze się z nami zgadza.	2	
15	Cytat może stanowić komentarz do tekstu, ponieważ mówi o niezbędności autorytetów w życiu. Stwierdza, że bez autorytetów rozwój intelektualny i moralny człowieka jest utrudniony czy wręcz niemożliwy. Tę samą myśl przekazuje tekst Karoliny Jaskóły, którego wnioskiem jest stwierdzenie, że brak autorytetów w życiu prowadzi do trudności w rozwoju młodego człowieka. <u>lub</u> Cytat nie może być uznawany za komentarz do tekstu, ponieważ nawiązuje do pojęcia wolności i sugeruje, że autorytety służą jej ograniczeniu, co jest korzystne dla człowieka. Tekst <i>Autorytety a dorastanie</i> skupia się na wpływie autorytetów na rozwój człowieka i analizuje, kim jest autorytet. Nie porusza tematu wolności osobistej i jej związku z autorytetami.	2	
16	1E, 2F, 3A, 4D, 5C	2	
17	FF	1	
18	D	1	
19	Wypracowanie	20	
RAZEM		45	

PRZYKŁADOWE WYPRAWOWANIA

Temat 1.

Nigdy nie jest za późno, aby stać się dobrym człowiekiem. Czy zgadzasz się z tym stwierdzeniem? Napisz rozprawkę, w której udowodnisz swój punkt widzenia. Odwołaj się do jednej lektury obowiązkowej i jednego innego utworu literackiego.

200 słów

Każdy człowiek popełnia błędy, drobne czy poważne – są w życiu nieuniknione. Uważam, że nawet, kiedy ich lista jest długa, w każdej chwili można zmienić swoje postępowanie. Jestem przekonany, że stwierdzenie, że nigdy nie jest za późno, by stać się dobrym człowiekiem, jest prawdziwe. Każdy, zawsze, niezależnie od okoliczności, może zacząć czynić dobro.

Na to, aby stać się dobrym człowiekiem nie jest za późno nawet wtedy, gdy większość życia ma się za sobą. Tak, nawet starzec może odmienić swoje postępowanie! Argument podeszłego wieku nie jest w stanie obalić mojej tezy. Przykładem na to jest Ebenzer Scrooge, bohater utworu *Opowieść wigilijna*. Wydawałoby się, że nic już nie zmieni zgorzkniałego, zamkniętego w sobie chciwca, skąpca i egoisty, który myślał tylko o gromadzeniu pieniędzy, nie chcąc znać nawet jedynej rodziny, jaka mu pozostała. A jednak! Spotkanie z duchami w pewną wigilijną noc sprawiło, że ten antypatyczny osobnik zmienił się wręcz w innego człowieka – odnalazł w sobie miłość do ludzi, chęć czynienia dobra i pomagania, życzliwość i współczucie, a to z kolei przyniosło mu dawno zapomnianą radość życia, szczęście i wewnętrzny spokój. Nawiazał znowu kontakt z rodziną, stał się lubiany i szanowany.

Skoro zaawansowany wiek nie daje powodu, aby stwierdzić, że jest za późno, by stać się dobrym człowiekiem, może mojej tezie przeczą osoby z bagażem poważnych przewinień? Również nie! Przykłady takich postaci rezygnujących z dotychczasowego życia i zupełnie się zmieniających można znaleźć w powieści *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza. Powolny proces przemiany przechodzi główny bohater, Marek Winicjusz, którego poznajemy jako dumnego, odważnego, ale też okrutnego i egoistycznego rzymskiego patrycjusza – miłość do Ligii i poznanie nauk chrześcijan wywołują przemianę wewnętrzną i sprawiają, że powoli staje się on innym człowiekiem, pełnym miłości bliźniego, łagodnym i troskliwym wobec osób oddanych mu w opiekę. Znacznie bardziej dramatycznie przebiega to w przypadku Chilonia Chilonidesa. Przez niemal całą akcję powieści jest on bohaterem negatywnym, oszukuje, kłamie, krzywoprzysięga, wydaje niewinnych chrześcijan na śmierć – i to właśnie szok spowodowany konsekwencjami tego ostatniego sprawia, że Chilonowi spada zasłona z oczu, zmienia się całkowicie i za opowiedzenie się po stronie dobra i prawdy płaci najwyższą cenę, gdyż oddaje życie. Umiera jednak spokojnie, pogodzony z losem, mając świadomość, że chociaż pod koniec życia postąpił właściwie i godnie.

Na podstawie losów tych postaci widać, że każdy człowiek może się zmienić na dobre i nigdy, niezależnie nawet od zaawansowanego wieku czy znacznej ilości przewinień, nie można powiedzieć, że jest za późno. Kiedy człowiek staje się dobry, dobre staje się jego życie. Wystarczy szczerą chęć zmiany i dobra wola, a wszystko staje się możliwe.

Uwaga!
Za wypracowanie
można zdobyć aż
20 punktów.

1. **Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 pkt. – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – rozprawka; zostały uwzględnione pozostałe elementy polecenia – uczeń odwołuje się do lektury obowiązkowej (*Opowieść wigilijna*) i dodatkowego tekstu literackiego – *Quo vadis*; wypowiedź w całej pracy dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
2. **Elementy retoryczne:** 5 pkt. – pogłębiona argumentacja; uczeń porządkuje wypowiedź – przytacza argumenty potwierdzające tezę i ilustruje je przykładami i wyciąga wnioski.
3. **Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 pkt. – funkcjonalne wykorzystanie tekstu lektury obowiązkowej; poprawność rzeczowa.
4. **Kompozycja tekstu:** 2 pkt. – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna, podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity, ma wstęp, rozwinięcie i zakończenie.
5. **Styl:** 2 pkt. – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
6. **Język:** 4 pkt. – szeroki zakres środków językowych (zróżnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
7. **Ortografia:** 2 pkt. – praca bez błędów ortograficznych.
8. **Interpunkcja:** 1 pkt. – praca bez błędów interpunkcyjnych.

Temat 2.

Wyobraź sobie, że przeniosłeś się do świata lektury obowiązkowej, z której pochodzi postać uważana przez Ciebie za szczególnie godną naśladowania. Napisz **opowiadanie**, w którym przedstawisz swoje spotkanie z tą postacią. Twoje wypracowanie powinno udowodniać, że doskonale znasz tę lekturę. Praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

200 słów

Gdy tylko się obudziłam, zorientowałam się, że stało się coś dziwnego – po otwarciu oczu ujrzałam nad sobą bezkresne czarne niebo, usiane milionami jasno lśniących gwiazd. Usiadłam na łóżku i zdumiona zobaczyłam niedaleko przed sobą mały wulkan sięgający mi może do kolan, na którym stała drewniana taca z ładną filiżanką pełną parującej herbaty. Tuż za nim mały baranek skubał trawę wyrastającą u stóp wulkanu.

– Dzień dobry – odezwał się obok mnie wesoły głos. Obok mnie stał mały chłopiec z jasnymi włosami i szyją okrytą szalikiem i uśmiechał się przyjaźnie.

– Dzień dobry – odpowiedziałam, czując ulgę, ponieważ nie miałam już wątpliwości, że jestem na asteroidzie B-612. Wprost cudownie! Zawsze chciałam poznać Małego Księcia, ponieważ od pierwszych chwil z książką opisującą jego przygody na Ziemi bardzo mi imponował ciekawością świata, otwartością na innych i celnością ocen wszystkiego, co widział. A teraz miałam wreszcie możliwość porozmawiania z nim.

Kilkanaście minut później siedzieliśmy przy śniadaniu – Mały Książę, ja i oczywiście Róża. Chłopiec bardzo chętnie opowiadał o swoim pobycie na Ziemi i z nostalgią wspominał Lisa, zastanawiał się nad tym, czy Latarnik nadal tak ofiarnie wykonuje swoją pracę, śmiał się z Bankiera usiłującego policzyć wszystkie gwiazdy, ciekawiło go, ile razy Król zdążył skazać i ułaskawić szczura na swojej planecie. Róża wtrącała zabawne komentarze do jego opowieści.

– Właściwie to mam pewien problem i chętnie cię zapytam o radę – powiedziałam. – Ostatnio ciągle się kłócę z przyjaciółką i już nie wiem, co mam zrobić...

– Lis powiedziałby, żebyś pamiętała, że wzajemnie się oswoiłyście i jesteście za siebie odpowiedzialne – stwierdził Mały Książę po zastanowieniu. – Ona jest wyjątkowa dla ciebie, a ty jesteś wyjątkowa dla niej. To jest ważniejsze niż błahe spory. Myślę, że jeśli podejdziecie do tego w ten sposób, to przestaniecie się kłócić.

– Masz rację! Muszę z nią o tym porozmawiać – odparłam, ucieszona, że Mały Książę tak łatwo podpowiedział mi rozwiązanie problemu, z którym sama od kilku tygodni nie mogłam sobie poradzić.

Wieczorem nadszedł czas na pożegnanie – musiałam wracać do domu, gdyż nazajutrz trzeba było jak zwykle pójść do szkoły. Na szczęście powrót nie był problemem, w drogęabrały mnie zawsze pomocne wędrowne ptaki przelatujące obok planety.

Uwaga!
Za wypracowanie
można zdobyć aż
20 punktów.

1. **Realizacja tematu wypowiedzi:** 2 pkt. – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – opowiadanie; zostały uwzględnione pozostałe elementy polecenia – uczeń odwołuje się do lektury obowiązkowej; wypowiedź w całej pracy dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.
2. **Elementy retoryczne:** 5 pkt. – historia jest spójna, zgodna z tekstem lektury; uczeń porządkuje wypowiedź – posługuje się opisami i dialogami.
3. **Kompetencje literackie i kulturowe:** 2 pkt. – funkcjonalne wykorzystanie tekstu lektury obowiązkowej; poprawność rzeczowa.
4. **Kompozycja tekstu:** 2 pkt. – zgodna z formą wypowiedzi, wypowiedź spójna i logiczna, podzielona na funkcjonalne, graficznie wyodrębnione akapity, dialogi poprawnie wydzielone.
5. **Styl:** 2 pkt. – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity.
6. **Język:** 4 pkt. – szeroki zakres środków językowych (różnicowana składnia, leksyka) umożliwiających pełną i swobodną realizację tematu.
7. **Ortografia:** 2 pkt. – praca bez błędów ortograficznych.
8. **Interpunkcja:** 1 pkt. – praca bez błędów interpunkcyjnych.